

Ιστορία ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

13/8/2020

2. Η εμπορική ναυτιλία

Πριν την ελληνική επανάσταση 1774-1821

Κατά τον 18^ο αιώνα: σημαντική ναυτιλιακή και εμπορική δραστηριότητα σε παραλιακές περιοχές του ελληνικού χώρου και στα νησιά

Αιτίες ανάπτυξης:

- Η έξοδος της Ρωσίας στη Μαύρη Θάλασσα και το εμπόριο που αναπτύχθηκε στα λιμάνια της και στη Μεσόγειο
- Με τη συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή (1774) μεταξύ Ρωσίας και Οθωμανικής αυτοκρατορίας τα ελληνικά πλοία προστατεύονταν από τη ρωσική ισχύ: αναπτύχθηκε η δραστηριότητα τους.
- Η Γαλλική Επανάσταση και οι Ναπολεόντειοι πόλεμοι ευνόησαν την ελληνική ναυτιλία:
 1. ο ηπειρωτικός αποκλεισμός από το αγγλικό ναυτικό στα γαλλικά λιμάνια έφερε κέρδη
 2. η εξαφάνιση των γαλλικών πλοίων από την Ανατολική Μεσόγειο δημιουργήσε κενά που κάλυψαν οι Έλληνες

Κατά τη διάρκεια της επανάστασης

- ο ελληνικός εμπορικός στόλος μετατράπηκε σε πολεμικό
- οι δρόμοι του εμπορίου έκλεισαν
- τα παραδοσιακά ναυτικά κέντρα (Ψαρά, Γαλαξίδι) καταστράφηκαν ή παρήκμασαν
- από την προεπαναστατική ακμή το μόνο που έμεινε ήταν η προδιάθεση για τη θάλασσα και η γνώση των ναυτικών υποθέσεων.

Μετά την ελληνική επανάσταση 1830-1919

- αναδείχθηκαν νέα εμπορικά κέντρα:
Σύρος:
 1. Κατά την επανάσταση δέχθηκε πρόσφυγες από τη Χίο
 2. Είχε στρατηγική θέση στο κέντρο του Αιγαίου, στις διαδρομές μεταξύ των Στενών και της Μαύρης Θάλασσας
- δυναμική παρουσία και δραστηριότητα των παροικιών:
 1. Λιμάνια της Νότιας Ρωσίας
 2. Εκβολές του Δούναβη
 3. Κωνσταντινούπολη
 4. Σμύρνη
 5. Αίγυπτο

Η πορεία της ελληνικής ναυτιλίας

- Κατά τον 19^ο αιώνα παρά την κρίση και τον ανταγωνισμό από τα ατμόπλοια παρουσίασε άνοδο: αυξήθηκε ο αριθμός και η χωρητικότητα των πλοίων
- Υπήρξαν αυξομειώσεις όταν τα ελληνικά ιστιοφόρα αντικαταστάθηκαν από ατμόπλοια

- Τα εθνικά δημόσια έργα εξυπηρέτησαν τη ναυτιλιακή δραστηριότητα:
 1. Κατασκευάστηκαν λιμάνια
 2. Δημιουργήθηκε σύστημα φάρων για ασφαλέστερη ναυσιπλοΐα

Ελληνική ατμοπλοΐα

- Οι πρωτοβουλίες και οι προσπάθειες για την είσοδο της Ελλάδας στην ατμοπλοΐα ξεκίνησε στα μέσα του 19^{ου} αιώνα
- Χρειάζονταν σημαντικά ποσά για την κατασκευή, αγορά και συντήρηση των ατμόπλοιων
- Ανατράπηκαν οι παραδοσιακές εφοπλιστικές σχέσεις που ίσχυαν για τα ιστιοφόρα και αναζητήθηκαν κεφάλαια μέσω εταιρειών και επιχειρηματικών σχημάτων.
- Το κράτος, οι τράπεζες (Εθνική Τράπεζα) και οι ομογενείς συμμετείχαν στις πρωτοβουλίες
- Τα περιορισμένα κεφάλαια και ο αυξημένος επιχειρηματικός κίνδυνος ανέστειλαν την ανάπτυξη της ελληνικής ατμοπλοΐας
- Η παρουσία της έγινε αισθητή την τελευταία δεκαετία του 19^{ου} αιώνα
- Η ανάπτυξη στηρίχθηκε στην κυριαρχία των Ελλήνων επιχειρηματιών στις μεταφορές στο Δέλτα του Δούναβη.

Συνέπειες του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου

- Οι καταστροφές και οι οικονομικές και πολιτικές αλλαγές στα κράτη του Εύξεινου Πόντου άλλαξε τα δεδομένα
- Το 1919 ο ελληνικός εμπορικός στόλος υποδιπλασιάστηκε σε σχέση με το 1914